

4.5. 2014, Neděle

Odjíždím na další konferenci, tentokrát světový kongres na téma tradiční Aristotelova logika a její moderní interpretace. Vymyslela jsem příspěvek, který byl kupodivu přijat, i když si myslím, že nic převratného neříkám. Brala jsem to trochu jako záminku, abych se mohla podívat do Říma a Vatikánu, neboť zde jsem ještě nebyla. Ale také jsem byla zvědavá, co na toto téma vymysleli světoví logici, protože se mi na první pohled zdálo, že téma je tak trochu pasé. Ale není. Opravdu, příspěvky zde jsou docela zajímavé, a já se nestačím divit, co vše logici vymysleli. Ono je to opravdu zajímavé. Vždy mi vrtalo hlavou, jak je možné, že tak geniální filosof a logik nikdy nezminil tak podstatný předpoklad, že jeho slavný čtverec je platný pouze pro neprázdné pojmy. Alespoň takto se Aristotelův čtverec od dob Fregeho interpretuje v predikátové logice prvního řádu s jejími kvantifikátory. To, co mne napadlo, a co sem přijali, je jednoduché: Aristoteles vyvíjel logiku pojmů (ale nevím, zda tomu tak bylo – nedělám historii), a pokud pojmem ty relace ve čtverci jako vztahy mezi *pojmy*, a ne mezi extensemi pojmů, pak vše krásně zapadá a platí. Prostě posuneme ty úvahu od extenzionální úrovně nahoru, k intensionální.

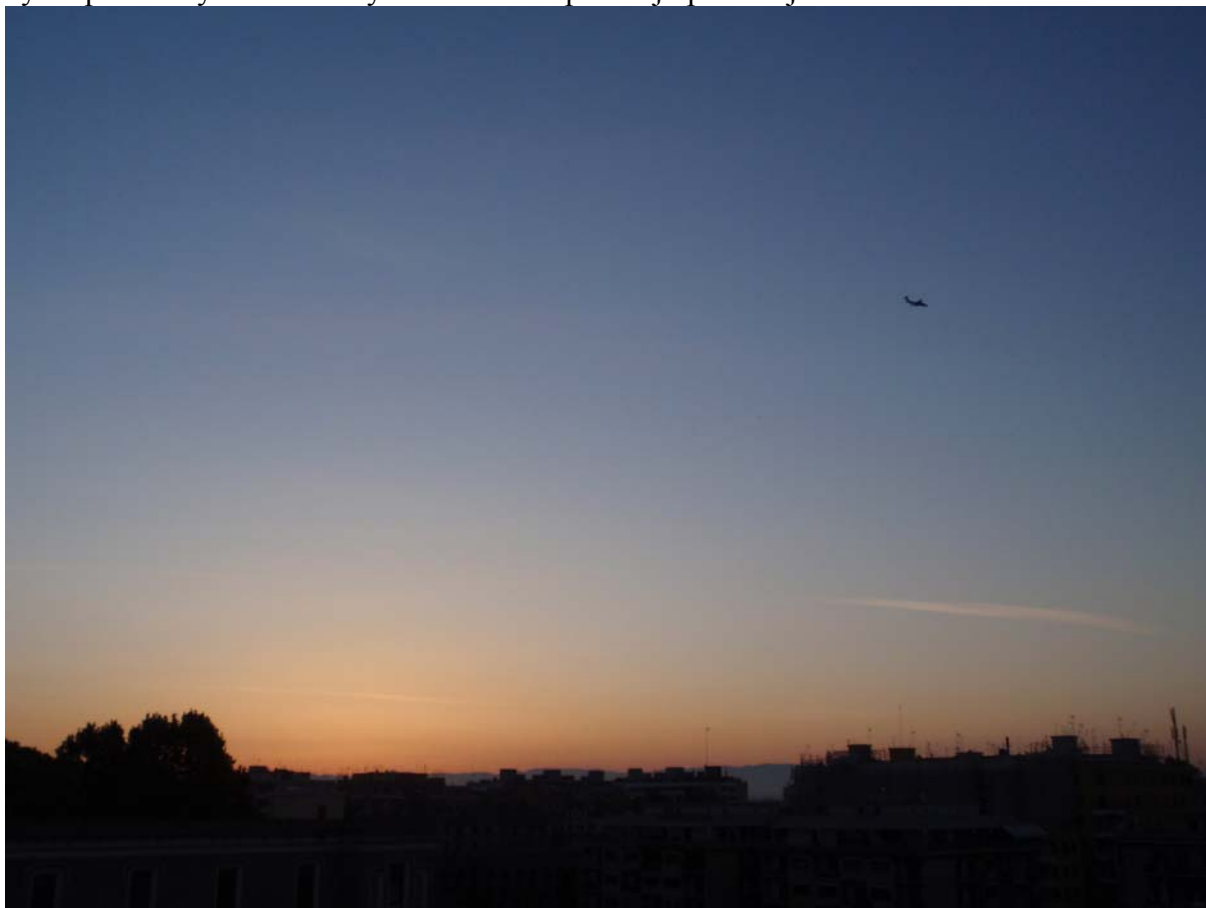
Tak přilétám do Říma, hotelové taxi na mne čeká, a už jsem v hotelu Domus Sessoriana. Je to vlastně jakýsi klášter, je zde krásná bazilika „Santa Croce in Gerusalemme“, a celý hotel je pro mne naprosté bludiště. Nejprve jsem nemohla najít svůj pokoj – bydlím zcela pod střechou, či spíše na střeše – v rychlosti jsem vybalila a pak jsem hledala místnost, kde je údajně Colacia, čili večeře. No nic, navečeřela jsem se dobře. Tak tedy zde bydlím:

Hotel je zřejmě provozovaný církví, proto je zde ubytování levnější, neboť církve neplatí daně, jak mě informoval Silvio. Navíc, máme slevu coby účastníci konference. Ještě pohled na náš klášter ze střechy:

Bydlím úplně nahoře, kde je na střeše terasa, ze které pozoruji východ slunce. Tedy východ – spíše vyběhnutí. Když jsem na terase přesně v 6 ráno, pak to stihnu, v 6:03 se slunce vyhoupne. Tedy čekám na východ slunce a pozoruju přistávající letadlo:

A už je to tady!

5.5. 2014, Pondělí

Dnes začala konference. Úvodní přednášku měl náš Jean-Yves Bezieu, ten geniální organizátor konferencí a údajně trochu méně úspěšný logik (někteří jej označují za „enfant terrible“, i když nevím proč, je to milý člověk). A začínám pochybovat i o tom, že je to méně úspěšný logik, ta přednáška byla opravdu výtečná, a nestačila jsem se divit, co všechno z Aristotelova čtverce vykřesal. Navíc, dnes už nemáme pouze čtverec, ale i hexagon! Naštěstí mi Jean-Yves tu přednášku dal, musím si to pořádně v klidu prostudovat. Ale nesmím zapomenout na úplně první úvodní slovo rektora této vatikánské university, Mons. Enrico dal Cocolo. Nevím sice, o čem mluvil, protože vše bylo v Italštině a při mé ubohé znalosti pár italských slovíček jsem jen tak tak chytala, že snad někomu děkuje, apod. Ale postřehla jsem, jak krásně děkoval organizátorům, zejména těm mým kamarádům Polákům, což je onen manželský pár Przemysel a Katarzyna z Poznaně. Totiž Katarzyna se naplno jmenuje Katarzyna Gan-Krzywoszynska. Uznávám, že toto jméno je pro Itala zcela nevyslovitelné, a v podání pana rektora to vyznělo jako čičina. Tak jsem se fakt rozřehtala naplno, a pak jsem Kašje vysvětlila, co v češtině znamená „čičina“, neboli když se řekne o ženě, že je kočka, líbilo se jí to.

Pak mě ještě zaujal Marcin Schröder, Polák žijící v Japonsku. Bylo to něco o kvantové logice a o tom, že potřebujeme aktuální nekonečno. Chtěla jsem se jej na to zeptat, protože to dostatečně nezdůvodnil, ale dotazů bylo hodně a čas běžel, tak jsem to nechala být. O přestávce jsme se potkali a přemýšleli, odkud se známe – Rio, Tokio, Mexiko, ???, pořád nic, až jsme na to přišli, přeci z Krakova, byl na mé přednášce o sv. Anselmovi a ontologických důkazech existence Boží.

Konference je na Pontificia Universitas Lateransis, která náleží Vatikánu. Tak několik slov o Lateránu, jak se jmenuje tato část Říma. Lateran bylo jméno slavné a zřejmě bohaté rodiny v Říši římské, která zde vlastnila půdu a mnohé jiné. Avšak tato rodina ztratila majetek kolem r. 300, zapoměla jsem proč, a získal to císař Konstantin, a ten to věnoval křesťanské církvi. Další velmi významná událost spojená s tímto jménem je mnohem později, a to je Lateránská smlouva z r. 1929. Trocha historie nikoho nezabije, a tak si raději hned zapíšu, co o tom vím a co mi řekl Silvio. Během postupného sjednocování Itálie v polovině 19. století došlo ke značnému napjetí mezi nově vznikajícím královstvím Itálie a papežskými státy, které se odmítaly připojit. Mimochodem, významnou roli ve sjednocování sehrál Giuseppe Garibaldi, což byl vůdce vlastenců v partyzánské válce proti rakouské a francouzské armádě na území Itálie v letech 1848-1851. Asi byl dobrý, protože se mu podařilo dobýt i jih, tedy Sicílii a Neapol a tím vlastně byl vytvořen zárodek Italského království. Království bylo postupně rozšířeno i o papežské državy Romagna a Latium zhruba kolem 1870, a od té doby byly vztahy mezi papežem a italským královstvím nepřátelské, papež prohlašoval, že je vězněm ve Vatikánu.

Vyřešilo se to vlastně až v r. 1929 těmi Lateránskými pakty, které byly podepsány v Lateránském paláci a zaručily naprostou nezávislost „Holy See“ na Itálii a vznik státu Vatican city. Nejvýznamnější stavby zde jsou právě ten Lateránský (kdysi papežský) palác, Basilika St. Giovanni di Laterano a pontifikální universita Laterán, které všechny patří Vatikánu. Tak a konečně fotky, nejprve papežský palác, vpravo je St. Giovanni basilika:

Basilika z druhé strany, jak ji vidím vždy, když přicházím od hotelu:

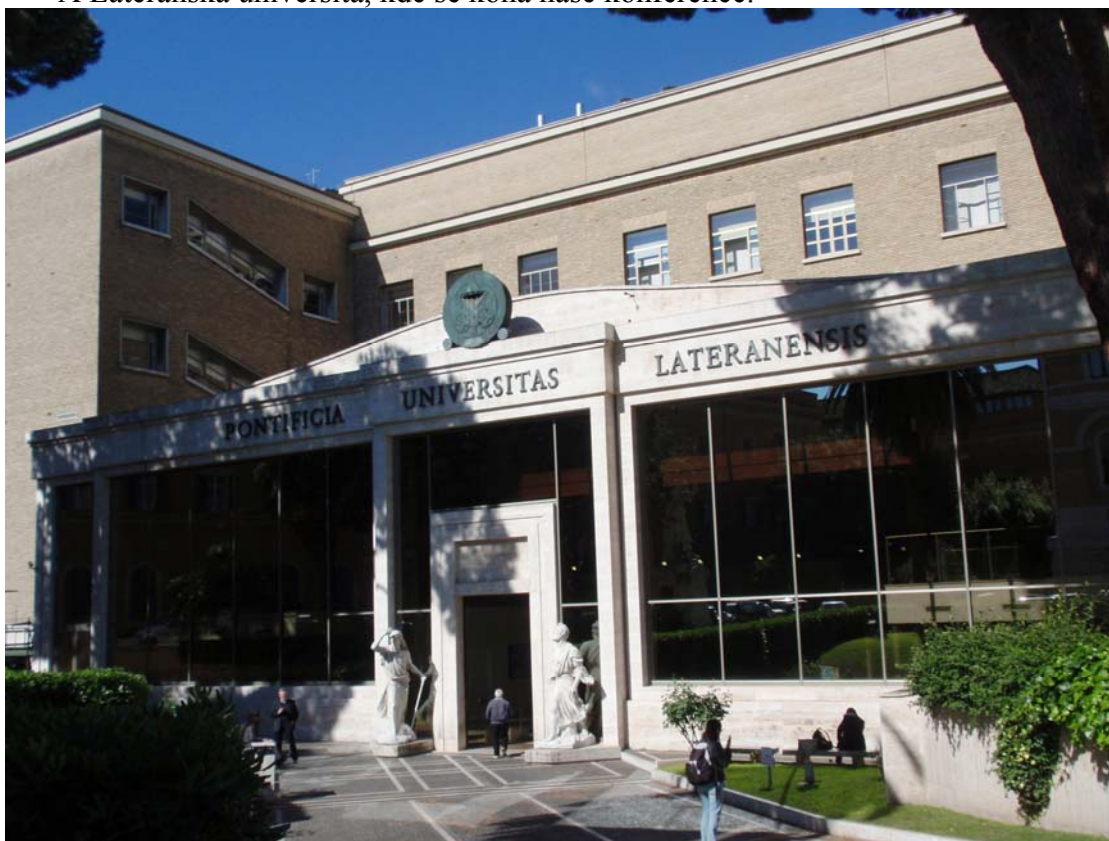

Ještě pohled z terasy kláštera, kde bydlím, na městské hradby, v pozadí opět ta Basilika St. Giovanni, kolem které každý den chodím na přednášky:

A Lateránská universita, kde se koná naše konference:

Oběd byl v místní menze, ale nic moc. Dostala jsem zcela studenou dušenou zeleninu a nějaké maso tvrdé jako podešev. Odpoledne mám v plánu jít na našeho kamaráda Froda, ale je tak krásně, a Řím tak lákavý, že jsem okamžitě rozhodnuta. Dle mapy je to odsud ke Koloseu kousek, a jelikož mám Řím spojený s Koloseem, které jsem vždy toužila vidět, vyrazím do města za turistikou. A už se blížím ke Koloseu, už na mne vykukuje!

Ale je jda, kudy dovnitř, aha, asi tady, protože jsou tu velké fronty.

Nakonec ta fronta nebyla tak hrozná a čekalo mne příjemné překvapení. Stačilo ukázat u pokladny pas, a jelikož je mi už 65 let, mám vstup zdarma. Poprvé v životě mám radost, že už jsem tak stará! © Prolézám Koloseem křížem krážem, nahoru i dolů, a kochám se.

A samozřejmě se tu musím nechat vyfotit:

Pokračuju dále, směrem ke slavnému Forum Romanum.

Páni, je tady toho tolik, je to neuvěřitelné, takto procházet historií naší evropské civilizace, ani nevím, kam koukat, a cvakám jednu fotku za druhou. V pozadí ten bílý palác je ale poměrně nový, byl postaven na oslavu sjednocení Itálie:

Těch vítězných oblouků je zde tolik, že fakt nevím, který je který, ale to nevadí:

Vylezu nahoru na Paladium a nakonec přicházím k Vestálkám. Pokud vím, tak jich bývalo šest a jejich povinností bylo vykonávat domácí práce v králově chrámu, starat se o posvátný oheň, a tak. Nastupovaly do tohoto úřadu jako šestileté a požívaly různé výhody, ovšem pod

jednou podmínkou, musely zachovat panenství po celou dobu v úřadě, a to nejméně 30 let. Pokud to porušily, pak je upálili zaživa, prostě něco za něco. Však jsou tady skoro všechny bez hlavy. Tak tady je myslím ten jejich chrám.

Já hlavu mám, a naštěstí nejsem vestálka, i když možná bych byla bývala kdysi ráda, třeba to byla opravdu čest a neslo to sebou určité výhody:

Večer máme party na polské ambasádě, ale ne ambasádě pro Itálii, ale pro Vatikán. Jirka mi dal instrukce, jak ji najdu, ale naštěstí jsem šla dosti brzo, motala jsem se v těch uličkách dlouho, a nikdo z místních nevěděl, kde to je. Až najednou jsem uviděla název té správné uličky, Via dei Delfini. Ono totiž ta polská vlajka visela zplihle, tak jsem ji neviděla. Party byla prima, s ambasadorem jsem mluvila po polsky, bylo to milé.

6.5. 2014, úterý

Ráno jsem přišla na přednášky, a našla mail od Silvia. Aha, zapoměla jsem to zapsat. Silvio je můj starý kamarád, kterého jsem neviděla už hodně dlouho, snad někdy od 90-tých let. Potkali jsme se v 1989 na konferenci v ruském Suzdale, pak jsme byli spolu ve Vídni, a pak ještě jednou v Bratislavě. No a před odjezdem jsem si najednou uvědomila, že vlastně ten Vatikán je jenom zástěrka, přece jedu do Říma, a Silvio žije v Římě, Ital jak poleno. Tak jsem mu poslala mail, že bych se s ním ráda viděla. No a v té odpovědi Silvio nadšeně píše, ano musíme se vidět, a to hned dnes večer v 18 hod! Tak stejně nadšeně odepisuju, že ano (máme dnes party na francouzské ambasádě, ale tu klidně vynechám, večer se Silviem bude jistě stát za to). V tom jsem si však uvědomila, že Silvio to odesílal včera ráno, tak asi myslel pondělí večer, ale já to dostala až dnes (no jo, to je ta multi-agentová komunikace, jasný příklad toho, že věty v čase budoucím s určením času, kdy se to či ono má stát, mají presupozici, že čas vyhodnocování předchází času určení události).

O jej, já dnes celé odpoledne chairuju, a zítra ráno mám svou přednášku, jejíž presentaci ještě nemám zcela hotovou, tak píšu opravný mail, zda bychom se nemohli sejít ve středu nebo ve čtvrtek. To ale Silvio už nemůže a jemně mi vyčítá, proč jsem mu nedala vědět dříve, že budu v Římě! Nakonec jsme se sešli přece jen v úterý večer, a bylo to fantastické, takové to setkání starých přátel, kteří se nevidí třeba 15 let, ale když se potkají, jakoby to bylo včera.

Navíc mi Silvio dal seznam míst, která bych měla vidět a návrh na to, jak to vše zvládnout s pomocí metra apod., a znovu litoval, proč o tom nevěděl dříve, že by to prochodil všechno se mnou a dělal by mi průvodce, ale bohužel, zítra odlétá do Paříže. No jo, jsem hloupá, že mne to nenapadlo dříve. Nevadí, plán mám jasný, dnes v noci dodělám svou presentaci, zítra ráno odpřednáším, a vyrazím za památkami. Stejně, soudíc dle abstraktů, zítřejší program není nijak atraktivní (až na mou přednášku, of course ☺) a odpoledne je volné, tak o nic nepříjdu.

7.5. 2014, středa

A tak se stalo. Ranní přednáška dopadla nakonec docela dobře, tedy dobře na to, nakolik se mi zdálo, že říkám a rozvádím tu velice jednoduchou ideu, jak „zachránit“ tradiční Aristotelův čtverec i v případě prázdného pojmu v pozici subjektu. Nemůžu ještě vyrazit za turistikou, protože o přestávce u kávy za mnou chodí lidi, diskutují a žádají si tu presentaci. Jeden PhD student ze Švédska, z Uppsaly, má navíc dobrý nápad, udělat porovnání toho Strawsonova řešení včetně mého „topic-focus“ vylepšení s tím mým návrhem řešení na úrovni pojmů. Tož asi ano, bude z toho článek, a to je dobře, musím si tu turistiku zde zasloužit.

Nesmím ale zapomenout zapsat, že dopoledne měla výbornou přednášku naše Petra. Jo Ostrava, to je jiné kafe než někteří ti Frantíci ☺ !

Konečně je čas oběda, který vynechám a vyrážím do města. I když je Řím opravdu rozlehlý, výhodou je to, že se vše dá dělat pěšky, protože nanejvýš tak po pěti minutách člověk vždy narazí na něco zajímavého. Navíc, je zde spousta zeleně a je krásné počasí, takže chodit po městě pěšky je příjemné. První zastávka je chrám Santa Maria Maggiore. Jeden z papežů prý měl vidinu, kdy mu panna Maria řekla, že na tomto místě bude sněžit. Nikdo mu nevěřil, zde a sněžit! Nicméně, přesně ve stanovený čas na daném místě nasněžilo, a tak tam nechal onen papež postavit chrám. Je nádherný, jako ostatně všechno zde.

A zde je již Santa Maria Maggiore:

Uvnitř na zpovědnicích je vždy napsáno, jak se zde zpovídá, tedy ve kterých jazycích, a jedna z těch zpovědnic mne zaujala. Páter Ludovico Melo zřejmě mluví mnoha jazyky, včetně maďarštiny, má tam i ukrajinsky, ale rusky ne ☺. To jméno je jakoby slovinské, a názvy dnů mi také připomínají slovinštinu, kdo ví.

Vůbec, zdá se mi, že nejfrekventovanějšími jazyky zde v Římě a zejména ve Vatikánu jsou polština, slovenština a čeština. Alespoň na tom Lateránu určitě, je tam spousta studentů teologie ze Slovenska a Česka, o Polácích ani nemluvě, to je samozřejmé.

A jdu dále. Postupuju sice trochu jinak, než mi poradil Silvio, protože on mi radil, abych jela metrem až na stanici Spagma, kde jsou slavné španělské schody. Ale nechce se mi zalézt pod zem, dokud si neprojdou to město „zu fuss“, čili vlastníma nohama, mám pocit, že je neznám. Bohužel však mapa, kterou mi v hotelu dali, není příliš podrobná a nejsou tam všechny uličky, navíc ty mé oči se opravdu zhoršily, takže toho moc z mapy nevyčtu a někdy trochu bloudím. Ale nevádí, hlavně držet směr, a protože je krásně, je to jednoduché. Pamatuju si ze školy – postavíš se čelem k severu, po pravé ruce máš východ, po levé západ a za zády jih. A dle hodin a slunce snadno určím přesně jih či sever.

Přicházím na Piazza della Republica, a toužím najít tu slavnou Fontanu di Trevi. Nějak se mi to nedaří, jdu po Quattro Fontane, až opravdu přijdu ke čtyřem fontánám, křižovatce, kde na každém rohu je fontánka, ale pořád to není ta slavná di Trevi. Ani na mapě ji nevidím, ale někde tu přece musí být! A najednou objevím šipku s nápisem, a dle davů lidí, kteří jdou tím směrem, to musí být někde tam! A opravdu, už jsem tady. Samozřejmě, tady se musím nechat vyfotit, ať mám důkaz, že jsem tu byla. Jako správný a spořádaný účastník konference nosím stále konferenční jmenovku, na mém tričku je hezky vidět, že zde u této překrásné fontány řeším Aristotelův čtverec ☺ :

A zde je celá fontána ve své kráse:

Samozřejmě, že je vyšlapu až nahoru, však si tam odpočinu, v batůžku mám vodu, a asi by bylo dobré něco málo i sníst, vždyť už je tři hodiny odpoledne.

Nakonec si kupuju akorát banán a jdu dále, protože ty výhledy na město jsou úžasné a nechci ztrácet čas.

Mířím směrem k Villa Medici, a pak se těším na procházku parkem, který velice vychvaloval Silvio (no, ještě že jsem si vzala pohodlné tenisky). Teda ti Medičijové si ale uměli postavit hezkou vilu, že (pokud je to ona, ale asi ano)?

A už se mi otevírá pohled na další cíl mého putování, který mám na Silviově seznamu, a to Piazza del Popolo:

Toto náměstí vypadá hodně zajímavě a plánuju, že zde strávím trochu více času, ale hned na začátku narazím na muzeum Leonarda da Vinci a neodolám, jdu dovnitř.

Bylo to fantastické, takoví renesanční géniové se snad už ani nerodí. Když se řekne Leonardo, každý si hned představí Monu Lisu, ale on nebyl jenom malíř. Co ten člověk všechno uměl, vynalezl, namaloval, sestrojil, spočítal, navrhnul a postavil, to je prostě neuvěřitelné. Byly tam dokonce i potápěčské, skoro moderní skafandry, a ty jeho létající stroje, bicykl, který opravdu jezdil, atd. atd.! Ještě vložím fotku náměstí, protože zde mám místo.

A tady je Leonardův potápěč, opravdu to fungovalo!

Nebo ten jeho slavný muž, na kterém ukazuje všechny ty zajímavé matematické vztahy, včetně zlatého řezu, musím si uschovat zdejší Euro, protože tam to na reversu je.

Ale zpět do současnosti. Vlastně, zde v Římě žádné moderní stavby nejsou, tak jsme pořád tak trochu v minulosti, ale vše je takové velkolepé a krásné.

Děti tady jako všude na světě pouští takové ty bublinky, ale ty jejich bublifuky jsou také nějaké obrovské a velkolepé, takové bubliny se mi nikdy nepodařily!

Nakonec se rozhodnu si opravdu dopřát trochu odpočinku, a říkám si, že si dám pořádný oběd (nebo to bude už večere?). Sedla jsem si do restaurace, a objednala steaky z tuňáka,

k tomu brambory a zeleninu, a protože mi už kručí v břiše, nemohu se dočkat. Po stole mi poskakují vrabčáci a zobají moje brambůrky, to je zajímavé, tady je vrabců pořád hodně, a u nás nějak vymizeli. A konečně je tady moje jídlo! Ach jo, byla to katastrofa. Přinesli mi **syrovou rybu**, k tomu trošku špenátu a po bramborách ani vidu ani slechu, a to jsem se na ně tak těšila! (Asi těma bramborama mysleli těch pár brambůrků, co mi je sezobali ti vrabci). Prostě ponaučení. Když si v Itálii, tak zůstaň u pizzy nebo pasty, však ti Vloši stejně nic jiného nejedí. (Ale když mně se už ty nudle začínají přejídat.)

Nevadí, statečně vyrazím dále za krásami tohoto věčného města. Dle Silviova plánu bych se už měla stáčet zpátky na jih, protože na jeho seznamu toho, co *musím* vidět, je toho ještě hodně, ale já to nemohu vydržet a říkám si, že prostě ten Vatikán musím alespoň zahlédnout už dnes, i když vím, že tomu budu ještě věnovat samostatný čas, a tak jdu dále směrem západním. Podle mapy to sice ještě je dosti daleko, ale já prostě musím! Kromě toho, každé pořádné město má svou řeku, a já se nemohu dočkat Tibery. A už musím být řece blízko, protože to, co vidím, musí být dle mapy Castel Sant Angelo:

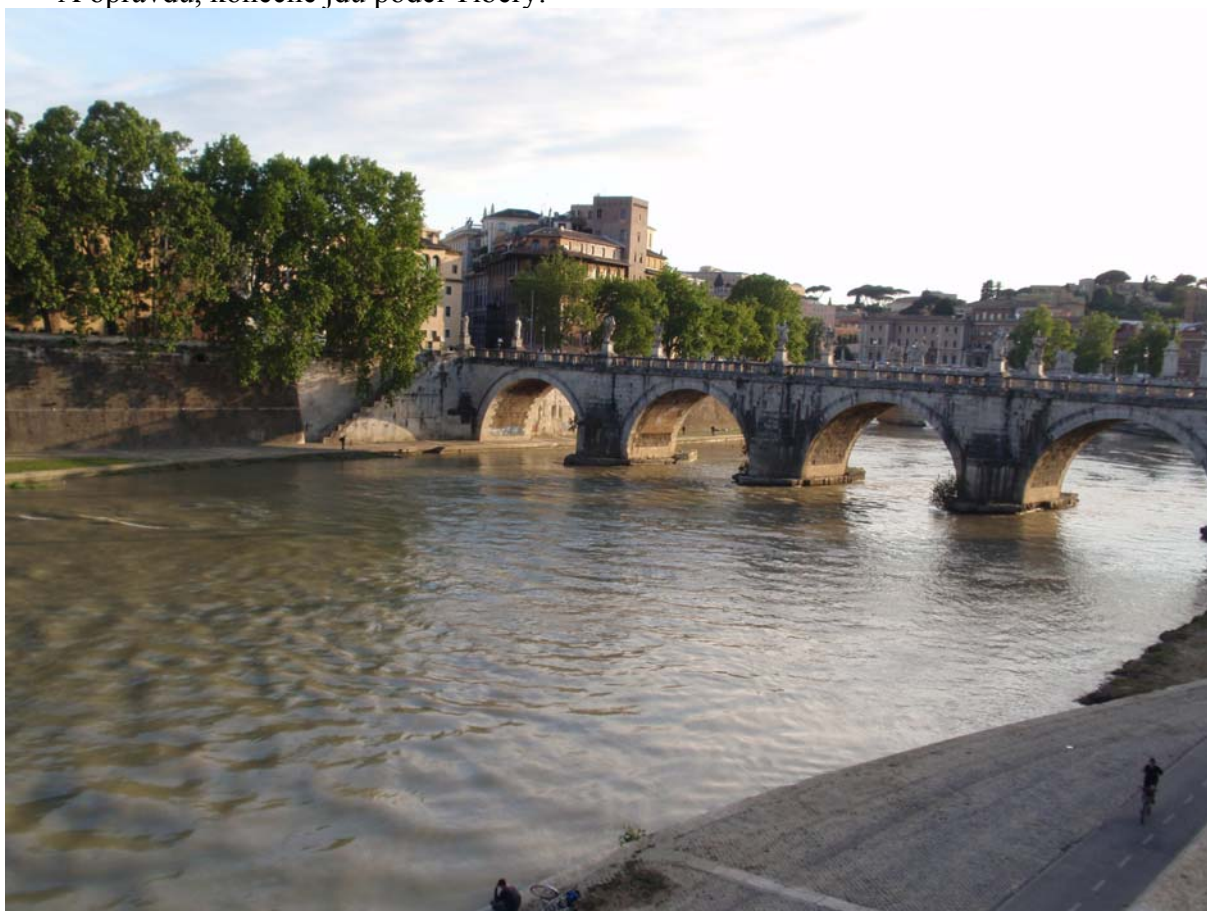

Ty krásné borovice vpravo prý nejsou původní římské, přivezl je sem některý z císařů, snad Tiberius, a říkají jim deštníkové borovice. No není to nádherné?

A opravdu, konečně jdu podél Tibery.

A to co tam vzadu vykukuje, to už je určitě chrám sv. Petra!

Ano, jsem tady. Už je sice večer, a dnes tady vlastně už nemám co pohledávat, ale stejně mě toto místo nějak zvláště dojíká. Připomínám si, že jsem se vlastně před pár dny dívala v televizi na svatořečení dvou papežů, mého snad nejmilejšího Jana Pavla II a Pavla VI, a bylo to přesně tady!

Nakonec mě nějaký manželský pár prosí, abych je tu vyfotila, tož toho využívám a nechávám se také zvěčnit.

Ale už se skoro stmívá, když fotím, musím to zaostřit dolů, aby vůbec bylo na fotce něco vidět, a budu muset pospíchat zpátky, abych došla ještě rozumně na hotel.

Došla jsem, skoro jsem ani nebloudila, a rychle spát, abych zítra byla na konferenci alespoň trochu co k čemu, vždyť zde přeci nejsem kvůli turistice (i když, trochu ano, že ☺).

8.5. 2014, čtvrtek

Jejda jejda, už se mi to tady zase krátí. Dnes ráno jsem potkala naše kluky a Petru, poslechli moji radu, a objednali si přes Internet ten výlet s průvodcem „skip the line“, a byli včera ve Vatikánských muzeích. Totiž ještě doma jsem si ověřila, že opravdu ve Vatikánu jsou takové fronty, že pokud si člověk chce prohlédnout všechny ty poklady, musí si zakoupit tento výlet, jinak prostojí celý den ve frontách. Ale druhým radím, a sama jsem na to málem zapomněla. Tak utíkám pustit počítač a hledám volný výlet na zítra. A to jsem tomu dala! Mám teď těžké dilema. Dnes má přednášku Jirka, a já opravdu na ni chci jít, ale zjistila jsem, že poslední volný výlet s průvodcem v angličtině je dnes ve 13 hodin. Na zítřek jsou již pouze výlety v němčině. Učím se sice pilně přes Duolingo německy a docela i rozumím, ale přesto, Vatikán a němčina, to mi nejde dohromady. Nakonec zvítězí nad Jirkou Vatikán, snad mi to pán Bůh odpustí. Velice se mu (tedy Jiřímu, ne pánu Bohu) omlouvám a prosím, aby mi dal svou presentaci, ale Jirka se nějak kroutí. No, nakonec mi ji nedal, ale já si přesto rezervuju Vatikánská muzea na dnes v angličtině.

A stálo to za to! Mám takovou hromadu úžasných fotek, že ani nevím, co sem vložit, bylo to prostě fantastické. Průvodce byl sice Ital, ale mluvil výbornou angličtinou, a byl to takový ten správný patriot. Říkal spoustu zajímavých věcí, a Sixtinská kaple, v úžasu mi chybí slova. Však je tam zakázáno mluvit a fotit. Ale průvodce nám vše vysvětlil ještě před vstupem do kaple. Michelangelo Buonarroti byl v té době a na tehdejší dobu již poměrně starý muž, a tato zakázka byla pro něj muka. On to byl sochař, a ne malíř. I když malíř vlastně byl také, a vynikající, ale on sám se cítil jako sochař. Přitom byl nucen malovat ten strop, což dělal čtyři roky. Ani si neumím představit, jak to dělal, vleže na zádech? A když dílo konečně dokončil, kardinál mu zadal další úkol, vymalovat čelní stěnu. Tato práce mu zabrala dalších pět (!) let. Tak tam Michelangelo namaloval poslední soud, a vpravo dole je peklo, kde je namalován (polonahý) onen kardinál, který jej tak mučil, a kolem sebe má hada a smaží se v pekle. Dobrá pomsta, že.

Ale teď doma se dívám do Wikipedie, a nevím, zda si ten náš průvodce trochu nevyvymýšlel. Práci na stropě zadal Michelangelovi papež Jullius II, a oltář na čelní stěně mu zadal papež Pavel III.

Ale proč by si takový patriot vymýšlel? Tak si raději stáhnu z Googlu ten Poslední soud, zda je vpravo dole vidět nějaký takový hříšný kardinál omotaný hadem.

Opravdu, někdo takový úplně vpravo dole v rohu tam je.

Ale po pořádku. Tak tedy vcházíme do vatikánských muzeí.

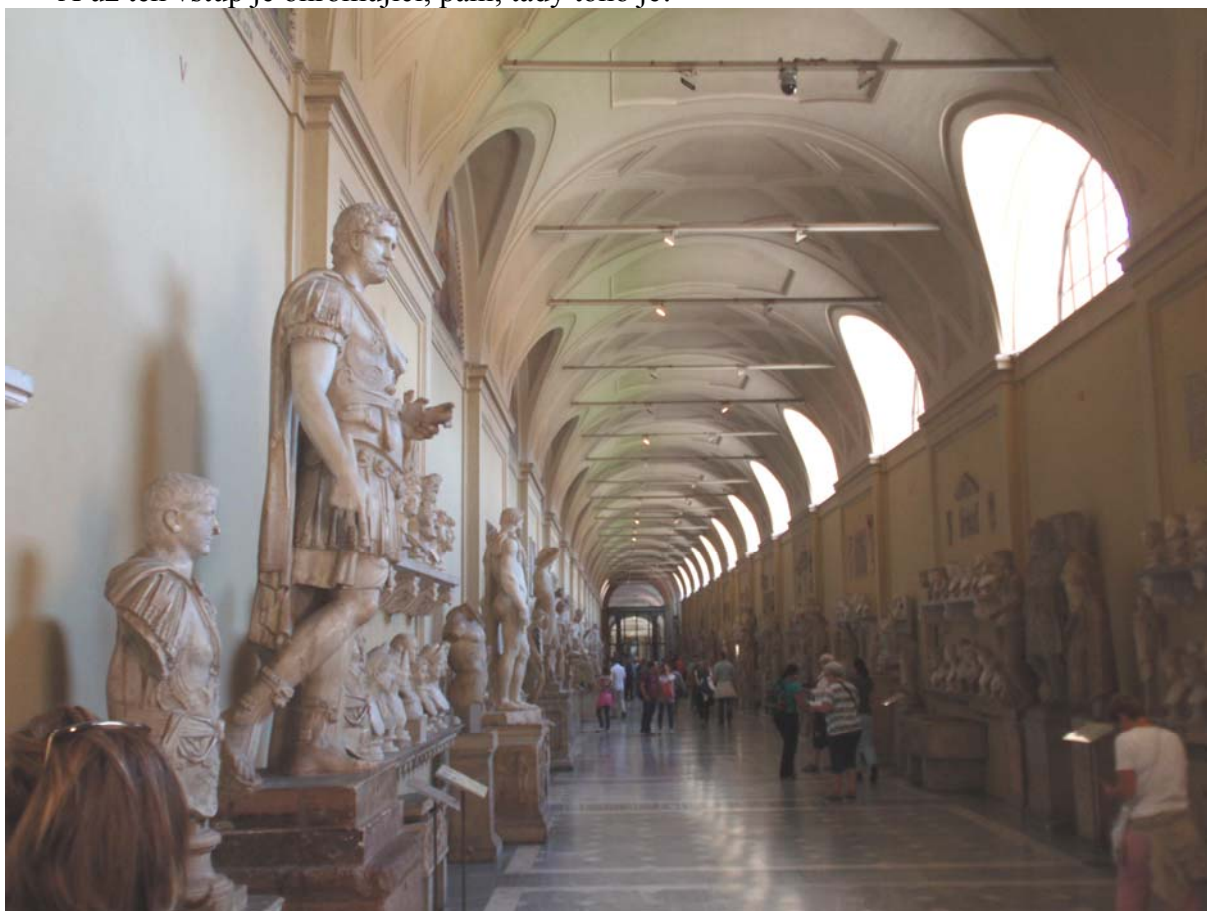

Tato bysta, to není Michelangelův David, i když ta hlava tak vypadá. Ale Michelangelovi se natolik zalíbila, že udělal hlavu Davida podle této sochy, jejíž autora jsem zapomněla.

A už ten vstup je ohromující, páni, tady toho je!

Tato socha prý Michelangela uchvátíla, protože je nebývale dynamická. Až dosud byly jeho sochy poměrně statické, ale když spatřil tuto, už nikdy nesočařil staticky.

Je úžasné, jak je každý sál jiný, a stále se otevírají další a další. Jak postupně přicházeli noví papežové, každý vždy kousek další přistavil, no prostě, je to zde nepopsatelné. Přicházíme do sálu múz. Teprve teď si uvědomuju, kolik slov bylo od toho starověkého výrazu „múza“ odvozeno – muzeum, muzika, anglické amusing, a mnoho dalších. Tato obrovská vana je z jednoho kusu mramoru:

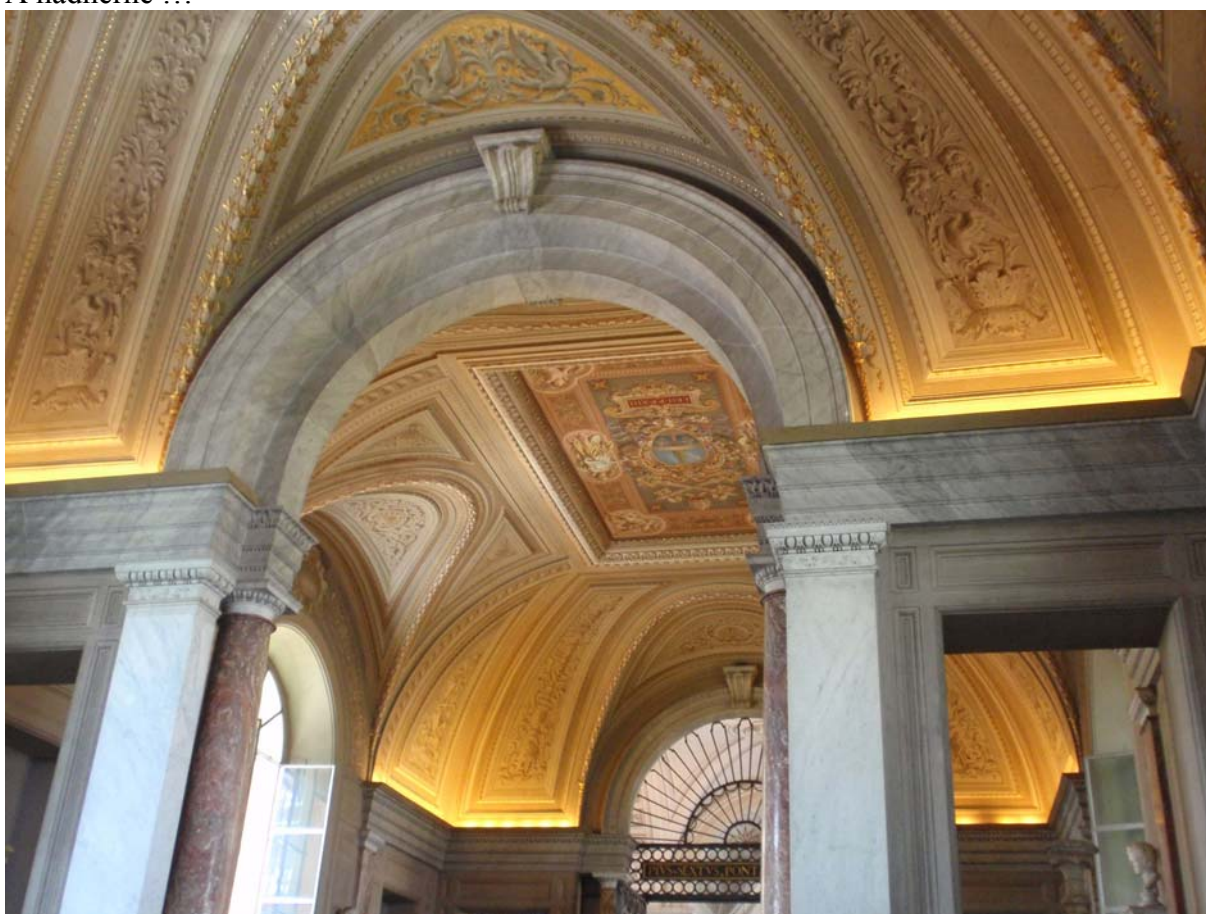

Aspoň trochu pro představu, jak je to zde rozsáhlé:

A nádherné ...

Ty dvě chodby na následující fotce spojují sixtinskou kapli s chrámem sv. Petra, ale mohou jimi chodit opravdu jen vyvolení. Tedy ta chodba vlevo vychází ze Sixtinské kaple, a tou

vpravo se jde přímo do chrámu. Šel tudy prý Obama, chodí tudy papežové a státníci, ale my obyčejní poutníci tam pochopitelně nepůjdeme a pěkně bohabojně to přes nádvoří obejdeme.

Toto je ten balkon, ze kterého promlouvá papež po svém zvolení, a uděluje požehnání:

A pak že minisukně přišly do módy až v 60-tých letech minulého století:

Chrám mě překvapil tím, jak je neuvěřitelně obrovský, rozlehlý a překrásný. Je také zajímavé, jak jsem si tu obrovskou velikost zpočátku vůbec neuvědomovala. Oko se prostě nějak přizpůsobí, a dokud nemá kontrastní srovnání, člověk tu rozlehlost nevnímá. Až když jsem si všimla, jak jsou ti lidičky maličcí ve srovnání se vším, co je tady, došla mi ta velikost. Strašně se mi líbila Michelangelova pieta. Je to jediná socha, kterou podepsal, a to proto, že jako mladý neznámý sochař přišel z Florencie, a nikdo by mu nevěřil, že je autorem tak krásného díla. No a jak lze podepsat sochu? Panna Maria má přes prsa takovou jakousi šerpu, a zblízka se v ní dá přečíst plné jméno Buonarrotiho. Ale dnes se již zblízka přiblížit nemůžeme,

protože nějaký šílenec ji před lety silně poškodil. Vložím sem proto raději fotku z Internetu, ty moje jsou jen zdálky a při špatném osvětlení, tedy ne tak kvalitní.

A vida, na této fotce je trochu vidět i ten Michelangelův podpis!

A zde odpočívá (dnes již svatý) Pavel VI:

Naše putování s průvodcem končí, ale mně se ještě odtud nechce. Především jdu do obchodu se suvenýry, kupuju si tam hezké obrázky na památku, a doufám (já naivka!), že mi možná vrátí vatikánská Eura. Ráda bych je přivezla Míšovi, nadšenému to numismatikovi, který mi občas pomáhá doma se zahradou. V obchodě mi řekli, že vatikánská Eura dostanu na Vatikánské poště. Tak píšu pár pohledů a jdu na tu poštu. Ale zase nic. Nakonec mě nějaký velevážený úředník informoval, že vatikánská Eura již dávno nejsou volně v oběhu. Dají se pouze objednat (asi za slušnou částku) pro potřeby numismatiků. No nic, v 17 hodin začíná v chrámu sv. Petra mše, ráda bych tam šla. Ale nakonec mě odradí ta spousta lidí, kteří proudí dovnitř. Tak tedy Vatikáne sbohem. Ještě vatikánská stráž:

Asi by bylo rozumnější jít na metro, do mého kláštera je to ještě pořádný kus cesty, ale fakt se mi nějak nechce zalézt pod zem. Navíc, ještě jsem neviděla Isola Tiberia (čili ostrov na Tibeře), Circo Maximo (velký cirkus), a mnoho jiných krás ze Silviova seznamu. No vlastně, už jich tam tak moc není, už jsem toho zde prošla opravdu hodně. Tak zpět k Tibeře a kolem ní půjdu na ten ostrov, v pozadí je opět vidět chrám St. Angelo:

Cesta kolem řeky je moc hezká, ale na ten ostrov je to ještě docela daleko. Dala jsem si tam kávu, poseděla, a vzhůru dále, k tomu velkému cirkusu, kolem dalších a dalších zajímavých staveb.

Na tom cirkusu nakonec nic tak moc pozoruhodného nebylo, a už se začíná stmívat, tak raději pospíchám dále. Dle mé včerejší zkušenosti se stmívá rychle, a jak se setmí, město je kupodivu docela málo osvětlené, není vidět názvy ulic, ani na tu mapu, a když zabočím někam trochu mimo, ulice jsou najednou liduprázdné, tož ať nezabloudím. Zatím to jde dobře, procházím hezkými místy, a už jsem u městských hradeb. Ale mezitím se fakt setmělo, nikde ani živáčka, tak se jenom snažím držet směr, i když podle slunka už to nejde, hvězdy vidět nejsou a uličky se klikatí, říkám si, ty hradby přeci vedou téměř až našemu klášteru, tak to tudy musí jít. Snad ještě nebudu muset nakonec pokorně vzít taxi! Najednou se na té liduprázdné tmavé ulici objeví nějaká pizzeria. Vypadá sice zavřeně, něco tu opravují, ale stojí tu na pohled příjemný mladík, tak se jej ptám na cestu k St. Giovanni. Ke své obrovské úlevě zjistím, že jdu naprosto správně, a onen dobrý muž mi říká, že to je odsud nanejvýš tak tři minuty!

Dokonce mi nabídl i kávu, tož chvíli posedím, dáváme se do řeči i s jeho paní, je to příjemné. Nakonec mi dokonce nabízí, že jeho maminka je nějakou ředitelkou něčeho v Koloseu, a že by mne mohla zítra vzít do těch prostor, kam se normální turista nedostane. Ale to musím zdvořile (i když nerada) odmítnout, zítra je poslední den konference, a to tam chci (a měla bych) být.

Tak jsem dorazila v pořádku do kláštera, další nádherný den je za mnou, sprcha, pár řádek do deníku, a jdu spát.

9.5. 2014, pátek

A už je tady zase poslední den konference. Dnes budu vzorný účastník a budu tam až do konce, turistiku si nechám až na odpoledne. Zjišťuju, že Vilém a Petrou už odjeli, ještě, že jsem se s nimi včera rozloučila. Tak poctivě sleduji přednášky, některé zajímavé, jiné trochu naivní, a o přestávce na kávu (coffee break) ke mně přijde nejdříve jeden Ital, a pak nějaký Francouz. Líbila se jim má přednáška, a docela zajímavě diskutujeme.

Nicméně, nakonec se rozhoduju vynechat oběd a vyrážím na poslední obhlídku města. Mým cílem je Michelangelův Mojžíš, slavná to socha v chrámu San Pietro in Vincoli (sv. Petr v řetězech):

Jsou tam opravdu ty řetězy, a je tam hrobka Papeže Julia II, který nařídil Michelangelovi, aby mu postavil pomník a na něm sochu Mojžíše. Mělo to být celé velké mauzoleum, ale nakonec bylo dokončeno jen několik soch, z nichž nejvýznamnější a nejobdivovanější je právě ten Mojžíš.

Vracím se do hotelu opět až večer, tentokrát jsem si udělala nádhernou procházku parkem, kupodivu jsem tam narazila na ambasádu Saudské Arábie. Jak se ten park jmenuje, to nevím, ale šla jsem vlastně nad Koloseem, dle mapy by to mělo být Colle Oppio. Vůbec, Řím je příjemný také tím, že je zde hodně zeleně a nádherné parky. Ale už jsem zpátky na mně již známém náměstí u Papežského paláce, Lateránské university a baziliky St. Giovanni (vykukuje v pozadí), v popředí je veliký obelisk, který se mi nepodařilo zabrat celý. Vůbec, těch egyptských obelisků je zde v Římě také spousta, asi nejznámější je však ve Vatikánu na náměstí.

Tak ještě poslední fotka, a jde se balit.

Vlastně to udělám jinak. Taxi mně stačí ráno až na 11 hodin, tím pádem se sbalím až ráno, a teď si ještě dopřeju někde dobrou večeři.

10.5. 2014, sobota

A zde už není co psát. Tentokrát jsme přistáli v Praze napoprvé a jemně, dojela jsem do Háje docela svěží, a jsem ráda, že jsem doma, jako vždy.